

ברוך אתה ה' אלקינו מלך העולם, פוקח עורים

כי פתח עיניה | כי מנה ידיה על עיניה

...והננו פאים לידי ההודאה המפרטת החיובית, להודות על ההארה הפרטית של אור הנשמה החוזרת אלינו. והננו מקדימים את יחסנו אל העולם כולו, כיחס להחוש הקליל חוש הראיה, הנותן לנו אותו הרגש הנעים והמרהיב, הממלא את נפשנו עז וחדות ד', ממחזה המבל וכל היקום, אשר נעלמו מאתנו קליל על ידי תגרת יד השנה, אשר עשתה אותנו כעורים, והננו מודים לד' חסדו בכרכת פוקח עורים. עולת ראייה

ד' פקח עורים תהלים קמו. ח שהם עורים מחולי העין, והוא ירפאם. ואמר זה החולי, כי העור כמו האסור, לא ימוש ממקומו. או פירוש עורים, מרוב צרה, כי הצרה דומה לחושך, והישועה לאור, ובמקרא פסוקים רבים מעידים בזה. וכן עשה לישראל שהיו עורים בגלות, כמו שאמר (שם נט, י): נגששה כעורים קיר וכאין עינים נגששה, כשלונו בצעורים כנשף. רד"ק

אז תפקחנה עיני עורים ישעיהו לה. ה למי שמתעורר לשוב פוקח עיניו להכיר כי היה סומא והלך בעצת יצרו בחשך בסמיות עינים. יוסף תהילות

ויפקח אלקים את עיניה ותרם באר מים (בראשית כא יט), במדרש (נג יד) הכל בחזקת סומין עד שהקב"ה מאיר עיניהם, איתא בספרים (שפ"א תרנ"ה) שכל מה שנצרך לאדם נצב לפני עיניו אלא שהגשמיות מסתרת, בתורה הוא גם כן כך דכתיב (תהלים קיט יח) גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך ואיתא בזה"ק (ח"ג קנב א) מה דתחות לבושא דאורייתא, הקדוש ברוך הוא ברא העולם באופן שגם בטבע אפשר למצוא דרך למעלה מדרך הטבע, וזה מה שמכרכים בכל יום פוקח עורים, איתא ברמ"א (או"ח סי' ו) ומפליא לעשות הוא קישור גשמיות עם רוחניות, זה הוא הפלא של בריאת שמים וארץ, איתא (פרד"א פ"ל) ותרם באר מים הוא פי הבאר שנברא ערב שבת בין השמשות (אבות ה ו), הבאר הזו היא למעלה מדרך הטבע ולעיתים לבא תפתח, כתיב (ישעיה מב טז) והולכתי עורים בדרך וגו' אלה הדברים עשיתם וגו' אמר אמת

עין בעין יראו בשוב ד' ציון ישעיהו נב. ח השם ברוך הוא ברוב רחמיו יזכנו להיות מן הרואים בכבודה של ציון, כדכתיב (ישעיה נב ח): "כי עין בעין יראו בשוב ה' ציון", ונאמר (ישעיה מ ה): "ונגלה כבוד ה' וראו כל בשר יחדיו כי פי ה' דבר" ספר אורחות צדיקים

וצריך הצדיק להפריד הקליפות משם לכל יתאחזו: וזהו שאנו מכרכים בכל יום פוקח עורים. והכוונה לפקוח עינים למעלה להשגיח על ישראל. וזהו (תהלים לד, טז) עיני ה' אל צדיקים, רצה לומר ביד הצדיקים הוא לעשות עינים להשם יתברך להשגיח על ישראל. נועם אלימלך

אעברה נא ואראה את הארץ הטובה וגו'. יש להבין הלא בקשתו היתה על כניסה לארץ ישראל ולמה הזכיר הראיה. וה' יתברך השיב לו עלה ראש הפסגה ושם עיניך וגו' וראה בעיניך כי לא תעבור וגו'. גם כן יש לדקדק כיון שאמר שא עיניך בודאי לראות בעיניו ולמה אמר עוד וראה בעיניך....

אך כבר אמרנו שמשם רבינו היה לו כח הראיה שעל ידי ראייתו היה יכול להכניס האור כי טוב. כמו במעשה בראשית דכתיב בכל יום וירא אלהים כי טוב היינו שבראייתו יתברך שמו בכל מה שברא הכניס בהבריאה האור כי טוב... ועל ידי כך זכו ישראל הראויים לכך גם כן לכח הראיה (ונתבאר פרשת מסעי). וזה שנאמר בפרשה זו אתה החילות להראות את עבדך והוה ליה למימר לעבדך ומיותר תיבת את. אך הפירוש להראות לכלל ישראל את עבדך על ידי עבדך את גדלך וגו' שעל ידי משה זכו ישראל לכח הראיה. פרי צדיק דברים פרשת ואתחנן

ענין עין הרע הוא כי יש ממש בהראיה. כי כח הראות הולך לחברו ומזיקו כשעינו רעה, כי הראיה הוא כח ממש שהולך כח הראות ופוגע בהדבר הנראה וכשעינו רעה נזיק בראיתו ממש כנ"ל. שיחות מהר"ן רמב